

KOLOZSVÁRI

SZÍNHÁZI KÖZLÖNY

Megjelenik e lap mindennap,
pénteket kivéve.

Előfizetési ár:
Helyben a hátralévő színiidényre 2 frt. 50 kr.
Vidékre " " 3 " — "
Helyben egy óra 1 " oszt. ért.

Mindenemti hirdetések elfogad-
tának: kétszer hasábozott sorért
5 újkr., ismétléseknél 3 újkr.
Kincstári díj minden hirdetésről 30 újkr.

Vázolatok az orosz életből.

Szándékunk olvasóinknak a következő so-
rokban mutsványt nyújtani egy könyvből, me-
lyet talán a legnevezetesebb — és bizonyosan a
legkedveltebb — sőt a leghirhedtebbnek nevez-
hetni, mind azon számos irodalmi jelenések kö-
zött, melyek az utóbbi évek alatt, az orosz föld-
ből, oly dús bőséggel, oly tarka, részint oly nem-
gyanított színezéssel kisarjáltak. A könyv címe:
„Vázolatok a vidék életéből. Irta: Schtschedrin
J.“ (Soltykoff J. álneve). Elsőbben egy fo-
lyóiratban jelenve meg, a vázolatok növekvő
mértékben vonták magukra az orosz közönség
figyelmét, míg az erkölcsileg s egyszersmind iz-
lésileg kiclégitve, félig hazafiui elragadtatásban,
félig irodalmi helyeslő tapsában, azon ítéletben
egyesült, hogy egy új író s egyszersmind az
irodalomban egy új vidéket fedezett fel. Kinek
volt valaha bátorsága az igazságot a népeletben
oly tartozkodás nélkül kimondani? Ki tudta azt
oly élesen, oly csipősen és mégis oly kevésé

kesertien előadni? Valósággal a könyv az orosz
nemzet lényegéből többet tanít ismerni, mint bár-
mely más, mely az orosz nép előtt ismeretes.
Már ez elismerés nagy jelentőséget kölcsönözne
előttünk annak akkor is, ha az valóban nem len-
ne kitűnő tehetséggel irva.

A rövid mutatóványok, melyek egy újságba
helyet foglalhatnak, éppen nincsenek iránytűzetesen
választva, sőt inkább színök az egész könyv szí-
ne. Hiszen a jelen orosz korszak irányában fek-
szik, hogy az iparkodó szellemek erejüket inkább
a visszás helyzetek leküzdésére használják, mint
a jónak vidámságos élvezésére, mely itt, mint
mindenütt, feltalálható a nép között és a nép
azon osztályában is, melyet kitűnőleg „társaság”-
nak neveznek. Még csak egy megjegyzést. Az
olvasó e vázolatok hangjában gyakran nem fogja
tudni, hol szűnik meg a kedélyesség és kezdő-
dik a gúny? A fordító részéről való magyará-
zat, a közvetlen gyönyört a nyelvészeti commen-
tár szárazságával márgóztá volna meg, a nélkül
hogy neki mégis lényeges felvilágosításokat szor-

gáltatott volna. Anyai bizonyos, hogy ama két szellemi tulajdon a szlávban és kiváltképpen az oroszban, valósággal együtt jár. Könnyű gúny és hozzád tapadó bizalmosság együtt sikamlanak északi szomszédainknál, s nekünk minden kutatás helyett az egyes vágás és élez felett csak a tudásulvevés és jó kedv marad az egész jelenésből. És most lássuk kivonatunkat egy vázolatból, melynek czime:

Porfiri Petrowics.

Ha még nem ismeritek Porfiri Petrowicsot, akkor tanácslom, hogy e hibát oly gyorsan mint lehetséges, jóvá tegyétek. Őt az egész város becsült. Husz éve már, hogy elnöke a nemesi clubbnak, s ő excellentiája a főszemély a városban, senkivel sem ül le oly teljes megelégedéssel a whisthez, mint Porfiri Petrowicscsal.

Ő nem birt magas termettel, de mozdulatainak mindenike kiálthatlan nagyszerűsége mutatott. A zászlóaljparancsnok, a ki pedig minden nagyok örömet szolgáltatott igazságot, egyet sem végzett bé Porfiri Petrowics felett elragadtatót panegyrikonjai közül, a nélkül, hogy hozzá ne tette volna: „mily kár, hogy jobban ki nem nőtte magát! Mily kitűnő kormányzó lett volna!” Nem lehet mondani, hogy egész tartása sok kecsét fejezett ki, ellenkezőleg, ő egy tushóhoz hasonlított. De a helyett mily nagy nyugalom volt magatartásában! mily méltóság tekintetében! mely a nagyság fölöslegességétől formasierint elhomályosult. Ha ő nektek kezét nyújtja, úgy érzitek mintha kezeitek semmit sem tartana, melyet meglehessen fogni. Az nem az egyszerű kéz, nem, hanem finomabb, vagy jobban mondva: jobb illatu, mely kéz alakját vette magára. És pedig némosak két ujját nyújtja nektek, vagy mint némelyek, kezét megfordítva teszi a tiétekbe — nem, ő egész kezét adja oda, a mint illik, az egész tenyerét, s ti még is egyetlen perczig sem fogtok kétkedni, hogy egy férfi áll előttetek, kinek teljes joga lenne csak a kis ujját nyújtani. És e gondolattal érezni fogjátok, hogy Porfiri Petrowics iránti becsüléstök, egész az örülségig kezd magasodni.

Itéleteiben, kivált személyek felett, Porfiri Petrowics hajlékony. Ha „igen“-t mond is világosan érzitek, hogy az a „nem“-hez nagyon hasonlóan hangzik, mi a beszédnek oly valami kellemes, szelíden felosztatót kölcsönöz. Néha közel van gúnyolódni és élczeskedni, de az ő élce soha nem bánt senkit; ellenkezőleg, azzal csak azt mutatja, mily teljesen jó akaró ember

ő! és hogy valósággal tehetségében állna, ha akarna rakonczátlankodni, de annak használatáról lemond. Így például, ő senkit nem nevez parókalábnak, vagy vén hálósipkának, mint azt némely vad pusztai lakók, kiknek semmi életmodoruk nincs, tenni szokták. De ha kiváujátok, ő ugyanazon gondolatot oly finomsággal fejezi ki, hogy parókaláb helyett bátran „világbölcslet,” és vén hálósipka helyett „ezüst hajjal diszeskedő öreget” érthettek. Ha a mellékjövedelmek s kenésekre kerül a beszéd, akkor magát egészen közönyösen viseli, azaz: sem hideg, sem meleg. Nem mintha egész lelkéből nem utálná az ajándékvevőket, hanem egyedül azon öntudatból, mily nagyon alá van vetve az egész emberinem a gyarlóságoknak.

Porfiri Petrowics sem költő, sem egy hangszer nem játszik. Mégis a helységben mindenik hivatalnok és mindenik ismerőse meg van győződve, hogy ő énekelni és játszani tudna, ha az neki tetszenék. Az irodalommal örömet foglalozik, főként az elbeszélőivel és itt ismét annak adja az elsőséget, mely női irótoltnak köszöni lételetét. Azt is beszélük, hogy Porfiri Petrowicsnak pénze van; de az csak pusztá gyanítás, miután még senkinek sem kölcsönzött. Azonban mint értelmes ember nem veti meg az érczet és lelkében annak adja az előnyt a mivel ő bir, a felett: a mivel nem bir. De azért legkevésbé sem nyilatkozik a kitűnő becsülés telán vakmerően — csak a kellene még! hogy tekintetében bizonyos epedés elárulja a belső vihart.

Különösen pompásan néz ki Porfiri Petrowics az egyenruhában, ha a kormányzónál fogadtatáson és azután az egyházban van. Itt termete semmi különös figyelmet nem von magára, sőt inkább minden ember kénytelen bevallani, hogy neki csak e természete volt szüksége, hogy pompás lehessen. Egy körülmény győtri őt hatalmasan — a fehér nadrágok elérhetlensége. Nem lovagolt-e Wladimirits Konstantinon, fölnyergelve és kantározva, hogy a szerencsétlen öreg többé fejét sem tudta mozdítani. És mégis — ő igazságtalansága a sorsnak! Wladimirits Konstantin fehér nadrágot 1) visel, még pedig úgy, mintha az tarka lenne, míg ő, Porfiri Petrowics örökre feketére van kárhoztatva.

Nem kevésbé felséges Porfiri Petrowics a vidéki bálak azon perczében, mikor a jelenlévők ő excellentiájára 2) várva, még semmihez sem bá-

1) A fehér nadrág ama Konstantin magasb rangjával van egybefüggésben, ki ennek daczára is Porfiri által kormányoztatott.

2) A kormányzóra.

torkodnak kézdeni. Lckötelezőleg cseveg mindenkiel, a nélkül, hogy méltóságából tágitani, vagy különös tekintettel ne lenne arra, hogy magát a vidéki körök vegyes játékában az egy szemhez (francia kártyában) lekösse. Ha ő excellentiája belép, Porfiri Petrowics szemci aggodalmat, mondhatni éhséget fejeznek ki és a szomjtól elgyengülten, e percztől fogva Sahara pusztájában érzi magát mind addig, míg ő excellentiája hozzá közeledik s kezét kissé megszorítja. E műtét után elégteltségében és kevélységében nehányszor lábával a földre doabant, sarkán kecseljes fordulatot tesz s egész lényét a kártyasztalra rejti, ő excellentiája játékának illő rendezésére. A kártyasztalnál Porfiri Petrowics nem annyira tekintélyes, mint szeretetreméltó; az egész kormány-kerületben nincs oly kellemes játékos; ő nem haragszik meg, nem néz kíváncsian önök szeméibe, mintha önök zsebeinek belsejét kifordítani akarná; nem nevet, ha önöket kijátsza, de nem is ül önökkel szemközt mereven és feszesen, mint egy bálványszobor. Ellenben a kijátszásnál örömet szokta mondani: „nem lehet tudni mikor, tehát játszunk careau“-t 3) vagy nagyon keserves esetekben még sohajt is. Átalában társát inkább pillantások- és mozdulatokkal igyekszik segíteni: ha ez (mi nem ritkán történik) elég ügyetlen a hasonló közléseket nem érteni, akkor minden eszközt felhasznál a boldogtalan felvilágosítására, mielőtt őt a végzet önkényére bizná. (vége következik.)

Itthon.

Csendes kis hajléknak néma boldogsága —
Szerető szülőnek forró karolása,
Midőn öröm s bánat könyei omolnak,
Midőn az ajk hallgat... s csak a könyvek szólnak —
Minden kicsi emlék a mi még csak itt van,
Melyektől megválni alig alig birtam...
Tavasznak napja: édes emlékezet:
Oh ringassátok el zaklatott lelkemet.

Virágos tavasznak játszi mosolygása,
Fehér akácvirág csendes lehullása
Fájdalomból támadt elfojtott sobajok —
Sötét éjben szépen mosolygó csillagok —
Vigyétek el lelkem; vigyetek a multba,
Hol még gyermekségem öröm koszoruzta —
S hagyjatok egy perczig elmerengni benne —
Annyi csalódásom hadd legyen felejtve!

3) Az orosz kártyajátékos szójárása, ki ha veszítőfelben van, mindig careaura hivatkozik.

Lemenő nap megtört, vissza maradt fényé,
Kihalt boldogságnak sötét szemfedője...
Eltűnő tavasznak hervadó virága...
Szerény kunyhónak ellobbant mécsvilága,
Temetőben síró zokogó fuvalom —
A halo'tak felett virasztó fájdalom,
Jöjjetek el velem, kérlek szépen... nagyon.
A míg édes anyám sírján imádkozom!
Igy. PÁLL SÁNDOR.

A cigány betűszerinti törvény-
magyarázata.

A dicső-szentmártoni kerületi törvényszék elébe egy öreg megtörődött cigány idéztetett, ki egy szegény zsidó lovát ellopta.

Biró. Miért loptad el a lovat?

Czigány. Az én és szomj annyira gyötört, hogy másképp nem tudtam magamon segíteni.

Biró. Nem tudtad a jólelkű emberek szafátját kérni, hogy segítsenek rajtad?

Czigány. Minket annyira gyűlöli a nép, hogy ennek semmi sikere nem volna.

Biró. Nem fólisz-e az istentől, te, kinek már ugy is egyik lábod a sirban van, hogy egy szegény ember egyetlen lovát ellopád?

Czigány. A lólopást én a legkisebb bűnnek tartom.

Biró. Miért a legkisebbnek — te oktan, nem tudod-e a tiz parancsolatot?

Czigány. Boesánat, nagyságos uram, én nem vagyok olyan ostoba, én tudom mind a tizet könyv nélkül.

Biró. És mégis bátorkodtál egyiket megszegni?

Czigány. Én egyiket sem szegtem meg.

Biró. Hogyan? tudod a tizediket is könyv nélkül? ott a lopás meg van tiltva!

Czigány. Oh igen, tudom: ott azt mondják „hogy felebarátodnak házat ne kívánd, se szolgálját, se szolgálóját“, aztán meg az is „hogy se ökrét, se szamarát“ — de lóról ott nincs szó.

Érkeztek.

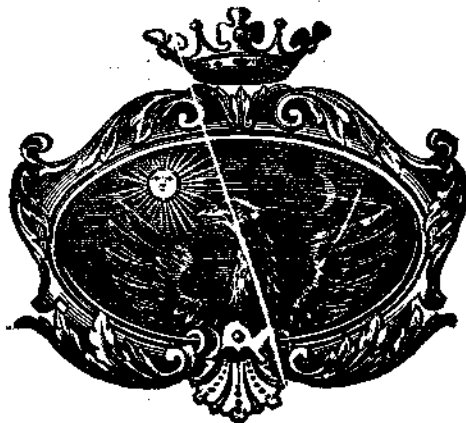
- ^{21/1} Buresch József, cs. k. jegyző, Tordáról.
Fosztó Gábor földbirtokos, P. Bzebről.
Thoroczka Kálmán, földbirtokos, N. Euyedről.
Gróf Toldalagi Victor, Koronkáról.
Löventhal Kath. báró, Beszterczéről.

Elutaztak:

- ^{21/1} Báró Józsika Pál, Várfalvára.
Inecs Dénes, földbirtokos, N. Enyedre.
Menasági József, földbirtokos, Egerbegyre.
Jasmágyi Gábor, földbirtokos, Szebenbe.
Biró Ferencz, földbirtokos, Felegresre.
Fosztó Gábor, földbirtokos, Forróra.
Nagy Mihály, polgármester, Tordára.
Waller Benő, cs. k. hivatalnok, Bécsbe.
Mancz József, cs. k. hivatalnok, Bécsbe.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: HAVI MIHÁLY.

NEMZETI

SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, Hétfőn, január 23-án, 1860.

A fennálló országos színi választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti
dalszintársaság által adatik:

ÖRDÖG ROBERT.

Nagy opera 5 felvonásban, szövegét írta Scribe és Delavigne, fordította Asztalos Pál, zenéjét írta Meyerbeer.
Az új jelmezeket Szabó Mózsai ruhatárrendező feladata nyomán — a párizsi színpadi műképek után — készíté Geek ruhatárnok és segédei. — A csábtánczot betanítá Kaczér. A gépezetes koparsókat készítő Kántor A. asztalosmester; a festményeket Beczkai.

Személyzet.

Robert „ÖRDÖG” néven Normandia hercege	Folinusz.	Alice, mátkája	Ferenczi I.
Bertrám, a fekete lovag, barátja	Baráti.	Rosalus	Bokor.
Izabella, sicíliai hercegnő	Fridrichné.	Roderig	Gerecs.
Ilona, udvarhölgye	Láng M.	Burkhard } lovagok	Ferdinánd.
Raimboul, normandiai pór	Pauli.	Treseo	Patalkai.
		Regnault, Robert irtoka	Beczkai.

Udvarmester, kamarások, lovagok, apródok, udvari hölgyek, örök, heroldok, szellemek, furiák.

 A sirbolti tánczot és csoportozatokat előadja: Mayer Luiza, Turcsányiné. Szabó Eszter, N. Luiza, Cser Julia, Baranyiné, Majosházi Kl., Pataki R.

 Holnap, Kedden, jan. 24-én, 1860. **PRIELLE CORNELIA** utolsóelőtti föllépteül bérletben adatik:

ANGELO.

Francia dráma 5 felv. írta Hugó Vitor, fordította Báró Eötvös József.

 Az opera tartalma 10 ujkravezárért kapható.

Helyek ára : Zártszék **70** kr. Földszint **42** kr. Altiszti jegy **21** kr.
Karzat **18** kr. osztr. ért.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9 után.